

at man lader denne Vej staae aaben, naar begge Parter kunne blive enige. Med Hensyn til Spørgsmaalet om, hvorvidt der skulde kunne sælges til Andre end Fæsternes Efterladte ved fri Overenskomst, naar Fæstern selv giver sit Samtykke dertil, har jeg allerede gjort opmærksom paa, at man ved at nægte dette ikke opnagede, hvad man derved tilfattede; thi forhad man Jorddroten med Fæsternes Samtykke ved fri Overenskomst, at sælge til en Anden vilde dette kun føre til, at Fæstern kjøbte Gaarden for Dagen efter, at sælge den til en Anden. Det erede Medlem for Hofbet Amt's Afd. Valfreds (Krabbe) meente, i saa Henseende, at den, der vilde gaae en Omvei og ikke følge Lovens Fødsel, man aldrig forhindre dert. Men, det er net ingen Omvei. Trøer man ikke, at mange af de Fæsternes Efterladte, som blive Kjøbere af Gaarde, enten strax eller senere vilde sælge dem eller Dele deraf? Det er ikke forbudt, og de kunne jo for hele Verden være bekiendte, at de enten strax eller senere, om kortere eller længere Tid vilde sælge til Andre. Skulde dette være en Dmgaaen af Lovens Bestemmelse, maatte man ligefrem sætte ind i Loven, at de Fæsternes Efterladte, der kjøbte Gaarde, ikke i deres Levetid maatte sælge dem, men en saadan Bestemmelse vilde vist Ingen give sin Stemme til. Er det imidlertid givet som et aabent Forhold, saa drifter jeg mig til at sige, at det ikke er en Omvei. Er det forbudt at sælge til nogen Anden, om denne end er enig med Fæsternes Efterladte, vil Forfjællingen blive, at der to Gange bliver at udrede alle Omkostninger til Skjøde Thinglæsning osv., og at disse Omkostninger ved det sidste Salg blive at betale efter den almindelige Sportellovgivning, medens der ved det første Salg bliver givet de Lettelser, som ere foreslaaede her i Loven. Ved § 14 er det fremhævet, at den Tilladelse, som der er givet for Jorddroten med Hensyn til hver tiende Gaard, vel at mærke, naar først den er kjøbt af Fæsternes Efterladte, at han da maa købe den tiende Gaard, og naturligvis ubetale den 1/3 af Kjøbesummen, som skal gaae til Fæsternes Efterladte, og at han, naar dette er skeet, maa bruge denne tiende

Gaard, som fri Hovedgaardsjord — det er med Hensyn dertil fremhævet, siger jeg, at der ingen Grund var, til her at give Jorddroten en Belønning, naar man ved Lovens Tvang bestemmer, at Gaardene skulle sælges. Dette er fuldkommen rigtigt, naar man anseer det ikke som nogen Belønning, men som en væsentlig Deel af det, man vil give Jorddroten, foruden den Deel af Kjøbesummen, som han faaer, som en yderligere Fordeel foruden Kjøbesummen, en Fordeel, som man kan begribe, at han vil sætte megen Pris paa, og jeg trøer, at man er nødt til at tilstaae dette for, overhovedet, at faae Forslaget ophøiet til Lov. Det maa altsaa ikke betragtes som en Belønning, ligesaa lidt som Bestemmelsen i Lov 19de Februar 1861 om, at Jorddroten kan bruge de tiende Gaarde, maa betragtes som en Belønning; det er ikke nogen Belønning, men det er en Opfordring til at sælge, som man mener, ellers ikke vilde være tilfattede, og som man har troet, at maatte give. Dertil kommer, at Fæsternes Efterladte paa den tiende Gaard, som indtages i Henhold til Lov 19de Februar 1861, ere langt flattere stillede, end de Efterladte paa de tiende Gaarde, som der her er Tale om. Man har tidligere i stærke Udtryk fremhævet, at man offrede den tiende Fæstefamilie for de ni Familiers Skyld, uden at den tiende Familie fik Noget derfor, men dette kan man ikke sige her; her offerer man ikke Noget. Da ogsaa de tiende Familier, her handles om, faae den Dvotabeel af Kjøbesummen, som tilstaaes Fæsternes Efterladte, og det er altsaa noget ganske Andet end det, der staaer i Lov 19de Februar 1861. Enhver veed, at der er Gaarde eller Dele af Gaarde omkring i Landet, som for den vedkommende Jorddrot have en Værdi, der langt overstiger den Værdi, de have for enhver samhelst Anden i Landet, paa Grund af den Vælggenhed, de have til Jorddrottens øvrige Eiendom, hvilket gjør, at han for enhver Pris maa købe disse Gaarde. Nu er det, jeg mener, dette, at man ikke paa nogen Maade, her tage den Mulighed bort, at Jorddroten kan købe en Gaard, som er saaledes beliggende, at han maa have den. I de allerfleste Tilfælde, ja, maaffee i